

Krisepolitik og beskæftigelse

Regeringen overdriver virkning af egen krisepolitik

Statsminister Lars Løkke Rasmussen overdriver virkningen af regeringens krisepolitik, når han siger, at "Regeringens aktive krisehåndtering har sikret, at 85.000 flere er i beskæftigelse". Regeringens tilsigtede krisepolitik har nemlig kun løftet beskæftigelsen med 25.000 personer. De resterende 60.000 personer er ikke krisepolitik, men dels renteudviklingen og dels den utilsigtede finanspolitik, herunder de offentlige forbrugsoverskridelser, som regeringen selv har tordnet imod.

af chefanalytiker **Martin Madsen**
og chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**

23. juli 2010

Analysens hovedkonklusioner

- Ifølge Statsministeren mfl. har regeringens krisepolitik betydet, at 85.000 personer ikke har mistet deres job. Men krisepolitikens virkning er oppustet, da både renten, som regeringen ikke styrer og budgetoverskridelser indregnes som aktiv krisehåndtering.
- Beskæftigelsesvirkningen af regeringens tilsigtede krisepolitik, dvs. den underfinansierede skattereform fra 2009, offentlige investeringer, renoveringspulje, kreditpakker og SP-frigivelsen kan kun tilskrives en beskæftigelseseffekt på ca. 25.000 personer.
- Regeringens utilsigtede (krise)politik herunder de offentlige forbrugsoverskridelser, forklarer ca. 30.000 af beskæftigelsesløftet. Men overskridelserne er i sagens natur ikke en del af regeringens tilsigtede krisepolitik.
- Renten er ikke noget regeringen styrer men alligevel indregnes en beskæftigelseseffekt herfra på 30.000 personer i regeringens regnestykke. Og tilmed ses der alene på rentefaldet efter 2008, mens regeringen lukker øjnene for de forsinkede effekter fra rentestigningen før 2008, som får den positive effekt fra renteudviklingen til at forsvinde.

Kontakt

Chefanalytiker
Martin Madsen
Tlf. 33 55 77 18
Mobil 20 95 64 05
mm@ae.dk

Kommunikationschef
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Finansministeriets beskæftigelsesvirkning af den økonomiske politik

Ifølge Finansministeriet er den samlede beskæftigelsesvirkning af finanspolitikken, SP-udbetalinger og lavere renter siden 2008 bidraget med 83.000 arbejdspladser i 2010. Det fremgår af Finansministeriets Økonomisk Redegørelse fra maj 2010 og er gengivet i tabel 1.

Ud af denne samlede virkning har regeringens finanspolitik bidraget med 53.000 arbejdspladser. Det dækker over regeringens tilsigtede krisepolitik i form af den underfinansierede skattereform i 2009, øgede offentlige kommunale og trafikinvesteringer, udbetaling af SP-midlerne, kreditpakker og renoveringspulje mv. Men beskæftigelsesvirkningen fra finanspolitikken dækker også over den utilsigtede (krise)politik i form af overskridelserne i det offentlige forbrug samt skattelettelserne fra 2007, som blev vedtaget før krisen, men blev udmøntet i 2008 og 2009 med afledte effekter i 2010.

Renteudviklingen bidrager ifølge Finansministeriet med 30.000 beskæftigede til den samlede beskæftigelsesvirkningen på 83.000 personer. Finansministeriet ser imidlertid kun på rentefaldet siden 2008. Renteudviklingens beskæftigelsesvirkning er kun korrekt, såfremt man glemmer alt om forsinkede (formue)effekter fra renteudviklingen, da renten steg frem til 2008. Medregnes betydningen af renteudviklingen længere tilbage i tiden, kan beskæftigelsesvirkningen heraf vise sig at være negativ.

Tabel 1. Finansministeriets beskæftigelsesvirkning af finanspolitik, rentefald fra 2008 mm.

	1.000 personer i 2010
Beskæftigelsesvirkning, finanspolitik, SP mv.	53
Beskæftigelsesvirkning, lave renter siden 2008	30
Samlet beskæftigelsesvirkning	83

Kilde: Finansministeriet, Økonomisk Redegørelse, maj 2010, tabel 5.9, side 170.

Nedenfor er gennemgået betydningen for beskæftigelsen af hhv. regeringens tilsigtede krisepolitik, utilsigtede (krise)politik og alternative renteantagelser. I bilag 1 er vist en række citater af Statsministeren og en række andre ministre mfl., som har overdrevet virkningen af regeringens krisepolitik.

Den tilsigtede finanspolitiske krisepolitik

Regeringen angiver, at finanspolitik, SP mv. løfter beskæftigelsen med 53.000 personer i 2010. Regeringens tilsigtede krisetiltag kan dog kun forklare ca. 25.000 personer. I tabel 2 er vist beskæftigelsesvirkningerne af regeringens tilsigtede finanspolitik, som kan opsummeres til:

Underfinansieret skattereform

I regeringens skatteaftale 2009 er der en underfinansiering på 12,7 mia. kr. i 2010. Bidraget til beskæftigelsefterspørgslen er 4.000 personer i 2010.

Kommunale investeringer

Kommunerne har fået lånemuligheder til kommunale anlægsinvesteringer. Der er derimod ikke tale om, at kommunerne har fået en pose penge til investeringer. Beskæftigelsesvirkningen vurderes til 5.000 personer i 2010, men det kan være en overvurdering, fordi mervæksten i investeringerne udelukkende er sket i materielinvesteringerne, som kun har halv beskæftigelseeffekt af bygge- og anlægsinvesteringerne.

Trafikinvesteringer

Samlet set vurderer Finansministeriet, at disse trafikinvesteringer for 5 mia. kr. skaber 3.000 arbejdspladser i 2010.

Frigivelsen af den Særlig Pensionsordning (SP) og selvpensionering

Frigivelsen af SP-midlerne skulle sparke gang i det underdrejede private forbrug og vurderes at øge beskæftigelsen med op til 9.500 personer i 2010, når det forudsættes, at 50 mia. kr. er udbetalt før skat. 40 pct. går til forbrug.

Kreditpakkerne

Kreditpakke 1 og 2 indeholder en forlængelse af kredittider og udskydelse af indbetaling af A-skat og moms. Ifølge Finansministeriet øges beskæftigelsen med 500 personer som følge heraf.

Den private renoveringspulje

Finansministeriet vurderede, at den private renoveringspulje på 1½ mia. kr. ville skabe 1.500 job i 2009. En opgørelse i Ugebrevet A4 i juni 2010 viser, at ikke alle puljens midler er kommet til udbetalinger hvilket kan bevirke, at beskæftigelsesvirkningen er en anelse lavere.

Tabel 2. Beskæftigelsesvirkning af regeringens tilsigtede krisehåndtering

	2009	2010
	1.000 personer	
1. SP frigivelse (50 mia. kr. er udbetalt før skat. 40 pct. går til forbrug)	6½	9½
2. Privat renoveringspulje (1½ mia. kr.)	1½	½
3. Kreditpakke I + II (rentetab på 3 mia. kr.)	½	½
4. Fremrykning af trafikinvesteringer (5 mia. kr.)	1½	3
5. Låneadgang til kommunale investeringer (2 og 5 mia. kr. i hhv. 2009 og 10)	1½	5
6. Skattereform (underfinansieres med 13 mia. kr. i 2010)		4
7. Vækstpakke i Finanslov 2010 (5 mia. kr. over 4 år, heraf 2½ mia. kr. i 2010)		2½
8. Beskæftigelsesvirkning af regeringens krisehåndtering i alt (1-7)	11½	24½

Kilde: AE pba. Finansministeriets svar til Finansudvalgets spørgsmål nr. 86 fra april 2009, Kommuneaftale 2010 og Finanslovsaftalen 2010.

Den utilsigtede krisepolitik

For at nå op på Finansministeriets beskæftigelsesløft fra finanspolitikken på 53.000 personer i 2010 er der efter en gennemgang af den tilsigtede krisepolitik en manko på 28.500 personer. Det dækker over den utilsigtede krisepolitik i form af overskridelserne i det offentlige forbrug samt skattelettelserne fra 2007. Skattelettelserne var naturligvis en tilsigtet politik, men bare ikke som krisepolitik, eftersom skattelettelserne blev vedtaget, da dansk økonomi var i en kraftig højkonjunktur.

At budgetoverskridelserne i 2009 ikke kan opfattes som en del af regeringens krisepolitik, fremstår tydeligt med Finansminister Claus Hjort Frederiksen's meldinger op til kommuneforhandlingerne, hvor han bl.a. til Politiken den 18. maj 2010 udtalte, at: "Hvis aftalerne bare skrider, og der ikke er nogen vilje til at løse det fra kommunernes side, så glider vi automatisk over i en model, hvor det er Folketinget og regeringen, der fastsætter hver enkelt kommunes økonomiske vilkår. Vi har set overskridelser så mange gange, at man må ransage sjæl og nyre for at se, om det her system holder".

Det er naturligt at indregne disse bidrag i en samlet vurdering af finanspolitikens virkning. Men der er ikke tale om, at "Regeringens aktive krisehåndtering har sikret, at 85.000 flere er i beskæftigelse". Den aktive krisehåndtering kan, som vist ovenfor, kun tilskrives 25.000 flere i beskæftigelse.

Det skal ses i lyset af, at AE tidligere har beregnet, at Regeringens og Dansk Folkepartis spareplaner vil koste op imod 27.000 arbejdspladser i Danmark i år 2013.

Rentens betydning

Renten har ifølge Finansministeriet betydet, at der er 30.000 flere beskæftigede i Danmark. Men det er ikke en del af regeringens "aktive krisehåndtering", da renten ikke er noget regeringen styrer.

AEs modelberegninger viser også, at hvis man ser bort fra forsinkede effekter fra rentestigningen frem mod 2008 og kun ser på rentefaldet fra 2008, så er rentens beskæftigelsesvirkning godt 30.000 personer. Men medregnes betydningen af renteutviklingen tilbage i tiden, mindskes beskæftigelsesvirkningen pga. afledte formueeffekter fra rentestigningen frem til 2008. Ser man på renteutviklingen fra 2008 er virkningen reduceret til 19.000 beskæftigede. Tager man udgangspunkt i 2007 eller tidligere er der ingen eller ligefrem negativ beskæftigelsesvirkning af renteutviklingen. I tabel 3 er renteutviklingens betydning for beskæftigelsen vist med forskellige udgangsåre.

Tabel 3. Renten betydning beskæftigelsen ved forskellige udgangsåre							
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	I alt 2009-2010
Udgangsåre	----- årlig ændring i beskæftigelsen, 1.000 personer -----						
2008	-	-	-	-	6	27	33
2007	-	-	-	-2	-1	20	19
2006	-	-	-3	-14	-12	11	-1
2005	-	-2	-14	-24	-18	7	-11
2004	2	8	-6	-18	-19	7	-11

Anm.: Der er i analysen fokuseret på udviklingen i den effektive obligationsrente og pengeinstitutternes effektive udlånsrente svarende til Finansministerens svar på Finansudvalgets spørgsmål 169.
 Kilde: AE beregninger på ADAM.

Insisterer man på at medtage renteutviklingen i opgørelsen, bør man også medregne effekterne af den lavere vækst i udlandet, som jo er den primære årsag til, at renterne er faldet i 2009. Ligeledes bør man medregne effekterne fra valutakursudvikling, olieprisen og andre eksterne forhold. Dette er forhold, der alle trækker i den modsatte retning.

Når Statsministeren refererer til de 85.000 personer, man har beskyttet fra at miste deres job, er der reelt 30.000 af disse, som regeringens politik ingen indflydelse har haft på, men alene skyldes renteutviklingen. I bilag 1 er vist, at det ikke kun er Statsministeren, der overdriver virkningen egen krisepolitik.

Bilag 1. Regeringen overdriver virkning af egen krisepolitik**Statsminister Lars Løkke Rasmussen:**

"Regeringens aktive krisehåndtering har sikret, at 85.000 flere er i beskæftigelse"

Ritzau 19. maj 2010, <http://www.bt.dk/politik/loekke-danmark-er-paa-vej-ud-af-krisen>

Statsminister Lars Løkke Rasmussen:

"Effekten af regeringens økonomiske politik, som har været offensiv hele vejen igennem krisen betyder, at beskæftigelsen er i omegnen 85.000 højere, end den ellers ville have været"

Statsministerens pressemeddelelse den 25. maj 2010, http://www.stm.dk/_p_13175.html

Statsminister Lars Løkke Rasmussen:

"Vi har - kort sagt - ført Europas mest ekspansive krisepolitik. En krisepolitik, som har skærmet 85.000 danskere job."

Statsministerens tale ved Folketingets afslutningsdebat den 2. juni 2010, http://www.stm.dk/_p_13189.html

Statsminister Lars Løkke Rasmussen:

"Vi har beskyttet 85.000 danskere fra at miste deres job"

Grundlovstale Lars Løkke Rasmussen 2010, Rødding Højskole, <http://www.altinget.dk/artikel.aspx?id=113362>

Statsminister Lars Løkke Rasmussen:

"de menneskelige omkostninger af krisen bliver mindre, end vi frygtede. Og det er jo et vidnesbyrd om, at den meget aktive, offensive krisepolitik, som regeringen har ført, har virket. Vi har fremrykket offentlige infrastrukturinvesteringer. Vi har løftet det kommunale anlægsniveau. Vi har frigivet den særlige pensionsopsparing. Vi har gennemført en fuldt finansieret skattereform. Vi har lavet en renoveringspulje. Vi har lavet en bankpakke, en kreditpakke. Vi har forlænget kreditter for virksomhederne. Vi har lavet en erhvervspakke. Vi har forbedret eksport - lånemulighederne. Vi har gjort en række ting, som tilsammen betyder, at Danmark er et af de lande, som har gjort allermest for at håndtere krisen og komme igennem så mildt som muligt. Og det har virket. Beskæftigelsen er 85.000 højere, end den ellers ville have været."

Kilde: Statsministerens tale ved pressemeddelelse den 19. maj, 2010 http://www.stm.dk/_p_13169.html

Økonomi- og erhvervsministeren Brian Mikkelsen:

"beskæftigelsen i 2010 skønnes at være op imod 85.000 højere, end den ellers ville have været, hvis regeringen ikke havde ført den ekspansive økonomiske politik"

Folketingsdebat onsdag den 26. maj 2010, http://www.ft.dk/forhandlinger/20091/20091M097_2010-05-26_1300.htm

Beskæftigelsesminister Inger Støjberg:

"at den enorme indsats, som regeringen har gjort, har betydet, at et sted mellem 70.000 og 80.000 danskere er sluppet for at blive arbejdsløse i den her periode"

Kilde: Beskæftigelsesministeren Inger Støjberg Kl. 15:28 - 97. møde, onsdag den 26. maj 2010 kl. 13.00, Spm. nr. S 2238 - 10, http://www.ft.dk/forhandlinger/20091/20091M097_2010-05-26_1300.htm

Venstres politiske ordfører Peter Christensen:

"initiativerne har virket - faktisk ville arbejdsløsheden have været op mod 85.000 højere uden regeringens beslutninger."

Kilde: Peter Christensens tale den 2. juni 2010- venstre hjemmeside, [http://www.venstre.dk/index.php?id=rss2feed0&no_cache=1&tx_ttnews\[tt_news\]=3095](http://www.venstre.dk/index.php?id=rss2feed0&no_cache=1&tx_ttnews[tt_news]=3095)